

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXVII. -- Izdan in razposlan 15. dne maja 1912.

Vsebina: Št. 90. Razglas, da so se dogovorili lažji predpisi za vzajemni promet med avstrijskimi in ogrskimi železnicami na eni strani in nemškimi na drugi strani gledé predmetov, ki so po Mednarodnem dogovoru o tovarnem prometu po železnicah z dne 14. oktobra 1890. l. izključeni od prevažanja ali pogojno pripuščeni.

90.

Razglas ministrstva za železnice z dne 15. maja 1912 l.,

da so se dogovorili lažji predpisi za vzajemni promet med avstrijskimi in ogrskimi železnicami na eni strani in nemškimi na drugi strani gledé predmetov, ki so po Mednarodnem dogovoru o tovarnem prometu po železnicah z dne 14. oktobra 1890. l. izključeni od prevažanja ali pogojno pripuščeni.

Vlade avstrijska in ogrska na eni strani in nemška na drugi strani so se na podstavi § 1, odstavka (a) izvršitvenih določil k Mednarodnemu dogovoru o tovarnem prometu po železnicah za vzajemni promet svojih železnic dogovorile o nastopnem:

K § 1 izvršitvenih določil k Mednarodnemu dogovoru (v besedilu člena 3 dodatnega dogovora z dne 19. septembra 1906. l.).

Za prevoze mrličev velja vsakočasni dogovor med vladami avstrijsko in ogrsko na eni strani in

nemško na drugi strani o vzajemnem pripoznavanju mrličskih prehodnic.

K prilogi 1 izvršitvenih določil k Mednarodnemu dogovoru (v besedilu dodatnega dogovora z dne 19. septembra 1906. l.).

Na mesto določil prej oznamenjene priloge 1 stopijo predpisi, kakor so obseženi v prilogi.

Ta dogovor, ki se okrajšano oznamenja z „dogovor lažjih predpisov“ ali „d. l. p.“, dobi moč 1. dne junija 1912. l.

Dne 25. februarja 1902. l. sklenjeni dogovor (drž. zak. št. 97) o istem predmetu izgubi svojo veljavnost s potekom 31. dne maja 1912. l.

Ko so se izmenjale listine, se je izjavilo, da je sporazumljenje o tem, da se naj določila tega dogovora slično uporabljajo gledé Bosne in Hercegovine.

Kraljevo ogrsko trgovinsko ministrstvo izdá hkratu enaki zaukaz.

Forster s. r.

Predpisi o predmetih, ki so pogojno pripuščeni v prevažanje.

I. Predmeti, ki so nevarni, da razpočijo.

Ia. Streliva in raznesila.*)

V prevažanje so pripuščeni:

1. skupina. Streliva in raznesila varna za manipulacijo.

a) Nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna), ako zadošča zahtevam stalnosti, in sicer:

α) v obliki kosmulj in nestisnjena z najmanj 25 odstotki vsebine vode ali alkohola (75 delov suhe snovi in 25 delov tekočine;

β) stisnjena z najmanj 15 odstotki vsebine vode (85 delov suhe snovi in 15 delov vode) (prim. tudi 2. skupino).

b) Trinitrotoluol.

c) Pikrinova kislina.

2. skupina. Lahko razpočna streliva in raznesila.

Nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna), ako zadošča zahtevam stalnosti, in sicer:

α) nestisnjena, z vsaj 15 odstotki vsebine vode (85 delov suhe snovi in 15 delov vode) (prim. tudi 1. skupino pod a) α);

β) stisnjena v obliki patron, s parafinom prevlečena.

*) Razpočne snovi, ki ne služijo za strelne ali raznesilne namene, ki se ne morejo pripraviti do razpoka, če se užgó s plamenom in za sunke in udarce niso občutljivejše nego dinitrobenzol, ne spadajo k strelivom in raznesilom v zmislu teh določil.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

1. skupina.

1. Nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna) (a).

Nitroceluloza v obliki kosmulj in nestisnjena z najmanj 25 odstotki vsebine vode ali alkohola (α) in stisnjena nitroceluloza z najmanj 15 odstotki vsebine vode (β), mora biti za vodo, oziroma za alkohol nepropustno, trdno zamotana v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke ne smejo biti zabite z železnimi žebli in morajo imeti razločni napis: „Mokra nitroceluloza. 1. skupina d. l. p.“.

2. Trinitrotoluol (b)

mora biti trdno zamotan v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke morajo imeti razločni napis: „Trinitrotoluol. 1. skupina d. l. p.“.

3. Pikrinova kislina (c)

mora biti trdno zamotana v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke morajo imeti razločni napis: „Pikrinova kislina. 1. skupina d. l. p.“. Za zamotavanje se ne sme uporabljati svinca.

2. skupina.

1. Nitroceluloza (strelni bombaž in kolodijeva volna).

(1) Nitroceluloza mora biti za vodo nepropustno zamotana v trpežne lesene shranke, ki nimajo

železnih obročev ali trakov, tako trdno, da se vsebina ne more drgati. Razen lesenih shrank so dopustni tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke ne smejo biti zabite z železnimi žebli.

(2) Preden se vložijo patrone v shranko, jih je s trdnim ovojnim papirjem združiti v pakete.

(3) Shranke morajo imeti razločni napis: „Nitroceluloza. 2. skupina d. l. p.“.

B. Oddajanje.

(1) Streliva in raznesila 2. skupine se ne smejo oddajati za brzovozno blago.

(2) Oddajati se ne smejo na postaje in na železniške proge, na katerih je prepovedano prevažati jih.

(3) Ako se pošiljatev ne prevažata s posebnim vlakom, se sme sprejemanje naprej omejiti na določene dneve in vlake. Določitev dni in vlakov potrebuje odobrenja nadzornega oblastva.

(4) Vozninske pristojbine je plačati ob oddaji. S povzetjem obremenjene pošiljatve so izključene. Napovedati interes na dostavi je nedopustno.

(5) Vsaka pošiljatev se mora — pridržuje posebne dogovore z železnico v posameznem primeru — prigrasiti na odpravilišču vsaj en dan pred oddajo in predložiti se mora natančen in popolen prepis voznega lista. Pošiljatev se sme oddati le v dnevnem času, ki ga je pisмено določilo odpravilišče.

(6) Pošiljatve v posebnih vlakih je oddajni železnici prigrasiti vsaj osem dni pred oddajo in povedati namembno postajo.

C. Potrdila. Vozni listi.

(1) Ali in katera potrdila so potrebna za prevažanje streliv in raznesil, določajo posebni zakoniti predpisi.

(2) V ostalem veljajo še naslednja določila:

1. Vsako pošiljatev mora spremljati potrdilo kemika, ki ga je pripoznala železnica, da je strelivo (raznesilo) sestavljeno ustrezno določilom tega dogovora; razen tega mora pošiljač na voznem listu potrditi, da omot ustreza dotičnim predpisom.

2. Vrhu tega mora imeti vozni list za pošiljatve 1. skupine pristavek: „Streliva (raznesila) 1. skupine d. l. p.“ in za pošiljatve 2. skupine pri-

stavek: „Streliva (raznesila) 2. skupine d. l. p.“.

(3) Za streliva in raznesila 2. skupine velja še naslednje:

Oznamenilo streliva (raznesila), ki je v voznem listu, je treba podčrtati z rdečo tinto. V voznih listih mora biti razen števila, vrste, znamenja in številke shrank navedena tudi kosmata teža vsake posamezne shranke.

D. Prevozila.

(1) Za prevažanje se morajo uporabljati kriti tovorni vozovi.

(2) S svincem obbiti ali s svincem kriti vozovi se ne smejo uporabljati za prevažanje pikrinove kisline.

(3) Za streliva in raznesila 2. skupine velja še naslednje:

a) rabiti se smejo samo vozovi z vzmetnimi, odbojnimi in vlačnimi pripravami, s trdno varno streho, z nepropustnim obojem in z durimi, ki se dobro zapirajo, kolikor moči brez zavorne priprave.

b) Vozovi, v katerih štrle železni žebli, vijaki, matice itd., se ne smejo rabiti.

c) Duri voz in okna se morajo imeti zaprta in špranje zamašiti. Papir se za to ne sme uporabljati.

d) Vozovi, kojih ležišča osi so bila nedavno obnovljena ali ki so določena, da se v kratkem preiščejo v delavnici, se ne smejo rabiti.

e) Pošiljatve naj se prevažajo od oddajne do namembne postaje v istem vozu; prekladanja se je kolikor moči ogibati.

E. Nakladanje.

(1) Streliva in raznesila 1. in 2. skupine se ne smejo nalagati v isti voz z municijo 2. skupine in ne s predmeti pod I c, I d, I e, II, III in V in ne s tvarinami, ki se jih lahko prime ogenj. S pikrinovo kislino se svinec ne sme skupaj nalagati.

(2) Ob nakladanju se je skrbno ogibati, da se shranke ne pretresajo; zlasti se ne smejo prevračati, valjati ali porivati, tudi se ne smejo vrteti okoli kake točke na dnu, marveč jih je nositi vedno z veliko previdnostjo in jih poglobitno varovati, da se ne buta ob nje.

(3) Za vkladanje streliv in raznesil 2. skupine je treba gledati še na naslednje:

- a) shranke morajo v železniških vozovih tako trdno stati, da se ne morejo drgati, pretresati, suvati, prevrniti in ne pasti z gornjih leg. Zlasti se morajo ležeče bečve in sodi nakladati vzporedno z dolžinsko stranjo voza in podstaviti se morajo z lesom, da se ne morejo valjati.
- b) Vozovi se smejo nalagati samo do dveh tretjin njihove nakladne teže. Višina naklada v vozu ne sme presegati 1,3 m, razen če se ne naložijo več nego tri plasti druga nad drugo.
- c) Samo množine do 1000 kg se smejo nalagati skupaj z drugim blagom, če ni to blago lahko vnemljivo in če se ne razklada prej nego streliva in raznesila.
- d) Streliva in raznesila se ne smejo nalagati s podov ali mostičev za blago, temveč se morajo nakladati na kolikor moči ob strani ležečih stranskih tirih in kolikor je mogoče tik pred odhodom vlaka, s katerim se naj odpravljajo. Nakladanje mora oskrbeti pošiljač pod izvedenim nadzorstvom. Posebno orodje za nakladanje (odeje in enake reči) mora dati pošiljač in izroči se prejemniku z blagom vred.
- e) Nepoklicane osebe se ne smejo pripuščati na nakladišče in, ako se izjemoma naklada v temi, ga je treba razsvetliti s trdno stoječimi in visokimi svetilnicami, ki pa se ne smejo polniti s petrolejem.

Za streliva in raznesila 2. skupine je treba paziti še na naslednje:

F. Obveščanje prehodnih postaj in namembnih postaj.

(1) Ako naj pošiljatev z več nego 1000 kg kosmate teže preide na kako drugo železnico, je treba njeno prehodno postajo čim prej brzojavno obvestiti o dovozu in oznameniti vlak.

(2) Prihod pošiljatve z več nego 1000 kg kosmate teže naj namembni postaji brzojavno napove zadnja prehodna postaja, oziroma pošiljalna postaja, ki je v področju iste železniške uprave.

G. Drugi predpisi.

Za oznamenjanje voz, naredbe opreznosti na kolodvorih in na vožnji, za določitev vlakov in vstav-

ljanje naloženih voz v vlake, za eventualno spremljanje pošiljatev, za postopek ob prihodu na namembno postajo in za izročevanje pošiljatev veljajo na Nemškem določila prometnega reda za železnice (priloga C, oddelek I a, D, odst. (3), f), F, G, H, J odst. (1) in K), na Avstrijskem in na Ogrskem določila obratnega pravilnika za železnice (priloga C, oddelek I a, lit. F, odst. (3), f) G in J).

I b. Municija.

V prevažanje se pripušča:

1. skupina. Municija, s katero se varno ravna.

1. Zapalne vrvice brez zapalnika:

- a) Zapalne vrvice za črni smodnik (predene vrvice ali zapalne vrvice iz goste cevi, ki ima v sebi dušo črnega smodnika majhnega prereza, zaradi varnostnih zapalnikov prim. 1 c, števika 1 c).
- b) Brzozapalne vrvice (zapalne vrvice iz debele cevi, ki imajo v sebi dušo črnega smodnika velikega prereza ali dušo iz nitriranih bombaževih niti).
- c) Trenutne zapalne vrvice (tenkostenske kovinske cevi majhnega prereza, ki imajo v sebi razpočne snovi ne večje nevarnosti, nego čista pikrinova kislina ali predene vrvice majhnega prereza, napolnjene z oslABLJENO pokalno snovjo, ki ni nevarnejša, nego črni smodnik). Toda prim. 2. skupino 1 a).

2. Ne silno raznesilna zažigala (zažigala, ki ne izražajo brizantne moči niti z raznesilnimi kapicami, niti z drugimi uredbami.

- a) Strelne kapice (s pokrito ali nepokrito površino zapalne snovi) za strelno orožje, zapalna zrcala.
- b) Prazni tulci za patrone z zapalnimi pripravami za strelno orožje.
- c) Žigci, palci, zapalni vijaki, električni zapalniki brez silno raznesilnega zažiganja, zažigalniki varnostnih zapalnih vrvic (vzvodni zapalniki), vijaki, ki se zažigajo z udarcem, ali slična zažigala z majhnim nabojem črnega smodnika (na primer takozvani „Alzänder“), ki se sprožijo z drganjem ali z elektriko.
- d) Zapalniki nabojev brez raznesilnih kapic ali uredbe, ki povzročijo brizantni vpliv, zažigala k zapalnikom nabojev in e. r.

3. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje brez silno raznesilne pokalne snovi (zaradi petard s silnoraznesilno pokalno snovjo prim. 2. skupino, številko 2).

4. Patrone za ročno strelno orožje:

- a) Gotove kovinske patrone s tulci, ki so izključno iz kovine. Naboji morajo biti s tulci tako trdno spojeni, da se ne morejo odločiti in da se naboj smodnika ne more razsuti.
- b) Gotove patrone, kojih tulci so le deloma iz kovine. Cela množina smodnika mora biti v kovinskem spodnjem delu patrone in biti zamašena z zamaškom ali zrcalom. Lepenka mora biti taka, da se ne more zlomiti ob prevažanju.
- c) Gotove patrone iz lepenke s centralnim ognjem. Lepenka mora biti najmanj 0.7 mm debela in taka, da se ne zlomi ob prevažanju.
- d) Strelne kapice s krogli (municija za Flobertove puške).
- e) Strelne kapice s svincem (sekancem) (municija za Flobertove puške).
- f) Flobertove strelne kapice brez krogle in svinca.

2. skupina. Lahko razpočna municija.

1. Močnoraznesilna zažigala:

- a) Trenutne zapalne vrvice (predene vrvice z majhnim prerezom, napolnjene s pokalno snovjo). (Prim. tudi 1. skupino številka 1c).
- b) Raznesilne kapice (raznesilne strelne kapice).
- c) Podkopna zažigala, ki se sprožijo z elektriko ali z drganjem, ali tako, da se zažgó z zapalno vrvico.

2. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje z močnoraznesilno pokalno snovjo. Zaradi petard brez močnoraznesilne pokalne snovi prim. 1. skupino, številko 3.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

1. skupina.

1. Zapalne vrvice brez zapalnika.

(1) Zapalne vrvice brez zapalnika je treba trdno zamotavati v trpežne, nepropustne, varno

zaprte lesene shranke (zaboje ali bečve), ki zanesljivo branijo, da se ne morejo razsipati ali razprašiti, in ki nimajo železnih obročev ali trakov. Namesto lesenih shrank se lahko uporabljajo tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke se ne smejo zabijati z železnimi žebli.

(2) Čista teža zapalnih vrvic v eni shranki ne sme presegati 60 kg, kosmata teža pa ne 90 kg. Shranke morajo imeti razločni napis „Zapalne vrvice 1. skupina d. l. p.“.

2. Ne močnoraznesilna zažigala.

(1) Ne močnoraznesilna zažigala je treba zamotavati v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene zaboje; za zažigala pod a) so pripustni tudi leseni sodi in za prazne patronske tulce pod b) tudi vreče.

(2) Preden se vložijo v shranke, je treba strelne kapice z nepokrito površino zapalne snovi ter užigalna zrcala (a) v množinah do 1000 kosov, strelne kapice s pokrito površino zapalne snovi (a) pa do 5000 kosov trdno zamotati v pločevinske shranke, lesene zaboje ali škatlje iz toge lepenke.

(3) Zažigala pod c) in d) je zamotavati v shranke tako, da se ne morejo premikati.

(4) Pri zažigalih pod a), c) in d) kosmata teža shranke ne sme presegati 150 kg.

(5) Shranke morajo imeti razločni napis „Ne močnoraznesilna zažigala. 1. skupina d. l. p.“.

3. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje brez močnoraznesilne pokalne snovi.

(1) Za petarde je uporabljati nepropustne, varno zaprte lesene zaboje iz najmanj 22 mm debelih obitih desk, ki so pritrjene z lesenimi vijaki, popolnoma nepropustne in položene še v en zaboj. Ta drugi zaboj sme biti k večjemu 0.06 m³ velik.

(2) Petarde morajo biti trdno položene v papirnate izrezke, v žagovino ali mavec, ali kako drugače tako trdno in ločeno vložene, da se ne morejo dotikati niti druga druge, niti zabojevih sten.

(3) Zaboji morajo imeti razločni napis: „Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje. 1. skupina d. l. p.“.

4. Patrone za ročno strelno orožje.

(1) Patrone za ročno strelno orožje je zamotavati v shranke iz pločevine, lesa ali toge lepenke tako trdno, da se ne morejo premikati. Shranke je zamotavati v trpežne, nepropustne, varno zaprte druge zaboje tik drugo poleg druge ali drugo nad drugo. Praznine je treba napolniti z lepenko, papirjem, potirki, leseno volno ali ostružki — vse

popolnoma suho — tako trdno, da se zabrani vsako drganje.

(2) Kosmata teža zaboja ne sme presegati 100 kg.

(3) Zaboji morajo imeti razločni napis: „Patrone za ročno strelno orožje. 1. skupina d. l. p.“.

2. skupina.

1. Močnoraznesilna zažigala.

a) Trenutno zapalne vrvice je zamotavati v trpežne, nepropustne lesene shranke, ki se zapirajo z lesenimi vijaki in imajo najmanj 22 mm debele stene. Med zapalno vrvico in shranko mora biti vsaj 50 mm presledka. Praznino je izpolniti s suho žagovino in s pripravnimi napravami mora biti zagotovljeno, da se ta praznina ne more izpremeniti s tresenjem na vožnji. Shranka sme imeti k večjemu 10 kg pokalne snovi. Kosmata teža shranke ne sme presegati 90 kg. Shranke morajo imeti razločni napis: „Trenutno zapalne vrvice. 2. skupina d. l. p.“.

b) Raznesilne kapice.

(1) α) K večjemu 100 kosov mora biti zamotanih stojé drug poleg drugega z odprtino navzgor v močnih pločevinskih shrankah tako, da se posamezne kapice ne morejo premikati, tudi če se shranka stresa.

β) V prometu na Nemško mora biti praznina v posameznih kapicah in med njimi popolnoma izpolnjena s suho žagovino ali s slično tvarino brez peska. V prometu na Avstrijsko in Ogrsko mora biti praznina, ki ostane morda med kapicami in shranko, izpolnjena s suhim pivnim papirjem, v katerem ni peska.

γ) Dno in notranja stran pokrova pločevinske shranke morata biti pokrita s klobučino ali s suknom, notranje stene shrank pa s kartonskim papirjem tako, da se raznesilne kapice ne morejo neposrednje dotikati s pločevino.

(2) α) Tako napolnjene pločevinske shranke je treba oblepiti vsako z enim trpežnim papirnatim trakom tako, da se pokrov trdno pritiska na vsebino in da se raznesilne kapice ne morejo premikati. Po pet pločevinskih shrank je združiti v ovoju iz trdega papirja za omotavanje v en paket ali jih trdno vložiti v škatljo iz lepenke.

β) Pakete ali škatlje je deti v trpežen lesen zaboj, ki ima najmanj 22 mm debele stene, ali v močen pločevinski zaboj tako, da znotraj v shranki kolikor moči ne nastanejo nikake praznine. V prometu na Nemško je v vsaki plasti najmanj en paket ali eno škatlo oviti s trdnim trakom; na tem traku se mora dati paket ali škatlja brez težave vzeti iz zaboja. V prometu na Avstrijsko in Ogrsko pa je na obsegu po ene ali tudi več shrank vsake plasti, ako moči ob steni zaboja, poskrbeti, da se olajša izpraznjevanje zaboja, praznino tako, da se more paket ali škatlja lahko zagrabit s konci prstov, ki se vtaknejo vanjo.

γ) Praznine v shrankah je treba zamašiti s papirjem, slamo, senom, potirki, leseno volno ali ostružki — vse popolnoma suho — nato se privari pokrov shranke, če je iz pločevine, če je pa iz lesa, se pritrdi z medenimi vijaki ali s pokositrenimi lesenimi vijaki. Luknjice za vijake morajo biti v pokrovu in stenah že poprej navrtane, preden se shranka napolni.

(3) Shranko, koje pokrov naj pritiska vsebino tako, da se vsebina ne more premikati, je treba vložiti v trpežen, nepropusten lesen drugi zaboj, ki se varno zapre z medenimi vijaki ali pokositrenimi lesenimi vijaki in ki ima najmanj 25 mm debele stene, s pokrovom navzgor. Prostor med shranko in drugim zabojem mora povsod znašati najmanj 30 mm in mora biti trdno napolnjen z žagovino, slamo, potirki, leseno volno ali ostružki — vse popolnoma suho. V prometu na Avstrijsko in Ogrsko je na pokrov notranje shranke nalepiti podučilo o odpiranju in zapiranju shranke. *)

*) Opomnja. Podučilo naj se glasi:

„Zaboje z raznesilnimi kapicami je odpirati tako, da se najprej iz pokrova zunanjega zaboja z dletom potegnejo vijaki; pri tem je treba paziti, da se zaboj ne prevrne, ako bi se tisti, ki odpira zaboj, premočno oprl nanj.

Ko se je razkril notranji pokrov zaboja, naj se tudi notranji zaboj odpre z enako previdnostjo in na enak način; nato je odstraniti tako dleto, kakor tudi iz sten zabojev potegnjene vijake. V notranjem zaboju bo videti na obsegu ene ali več v papir zavitih shrank, v katerih so raznesilne kapice, v vrhnji plasti s papirnatimi kosci, s slamo, senom, potirki, leseno volno ali ostružki pomašeno praznino.

Ko se je previdno odvezlo mašilo iz te praznine — tu je treba najbližje ležeče shranke tiščati navzdol, da se ne iztrgajo z mašilom vred — naj se najprej tako razkrite shranke odstranijo s konci prstov in potem še le ostale shranke te plasti po potrebi.

Odjemanje vsake nadaljnje plasti shrank je pripraviti in izvršiti na isti način.

Posamezne shranke naj se odpirajo strani od ostale zaloge raznesilnih kapic in kosci pivnega papirja, ki so

(4) Zunanji zaboj mora imeti razločni napis: „Raznesilne kapice. 2. skupina d. l. p. Ne prevračajte!“

(5) Vsak zaboj ne sme imeti več nego 20 kg raznesilne snovi in kosmata teža ne sme presegati 90 kg. Zaboji, kojih teža presega 25 kg, morajo biti opremljeni z ročaji ali obiti z latami.

c) Podkopna zažigala.

(1) Električna zažigala s kratkimi žicami ali trdno glavico je zamotavati po 100 kosov največ v močne pločevinske shranke, postavljena po koncu ali v močne škatlje iz lepenke. Praznina v shrankah mora biti popolnoma izpolnjena s suho žagovino ali slično snovjo brez peska.

V ostalem veljajo predpisi pod b), odstavek (1) in (2).

(2) Električna zažigala na dolgih žicah ali trakovih iz gutaperče, na voščenih žicah ali trakovih ali na držaju iz napojene lepenke je združiti v pakete k večjemu po 100 kosov. V enem paketu se sme k večjemu 10 kosov skupaj zvezati. Zažigala morajo biti položena menjaje na en ali drugi konec paketa. Po 10 paketov največ je zaviti v močen papir, povezati in zamotati v močen lesen ali pločevinski zaboj, v katerem morajo biti s senom, slamo ali sličnimi snovmi — vse popolnoma suho — varovana, da se ne premikajo.

(3) Električna zažigala na lesenih palicah je po 100 kosov največ zamotavati v lesene zaboje, ki imajo najmanj 12 mm debel pokrov, dno in stene in najmanj 20 mm debelo pročelno steno. Zaboji morajo biti najmanj 80 mm daljši nego vžigala. Na vsaki pročelni steni mora biti polovica zažigal z žicami varno pritrjena, tako da se nobeno zažigalo ne more dotikati drugega ali ostenja in da je zabranjeno vsako mahedranje. K večjemu deset takih zabojev je zamotati v lesen drugi zaboj.

(4) Drgalne zapalnik je združevati k večjemu po 50 kosov v en snopič; konec njihove drgalne žice vsakega zapalnika mora biti zalepljen s papirjem, ki sega čez ušesce drgalne žice. Snopiče je treba na koncu, kjer so glavice zapalnikov, zaviti v leseno volno in potem v papir; njihove zapognjene konce

bili rabljeni za izpolnjevanje praznin v shrankah, se morajo odstraniti, preden je moči raznesilne kapice prijeti s prsti.

Drugo orodje nego dleto (prsna lajna), s katerim je vijake odstranjevati ali pritrjevati edino tako, da se izvijajo ali privijajo, se ne sme uporabljati za odpiranje in tudi za zapiranje zabojev in tudi ne sme biti v bližini kakor drugi nepritrjeni kovinski predmeti; sploh je ravnati z največjo previdnostjo in brez sile, udarca in suvanja.

drgalne žice je položiti najprej v razvezano, nena-polnjeno in potem v drugo, z leseno volno napolnjeno papirnato kapico. Pri tem se mora gledati na to, da lesena volna ne more priti v neposredno dotiko s konci drgalne žice, da se drgalna žica, kadar se jemljejo zapalnik iz kapice ali kadar se snema papirnata kapica, ne more obesiti ali iztrgati. K večjemu 20 snopičev je zamotati v zaboj, ki je dolg kakor zapalnik in narejen iz najmanj 22 mm debelih desk z roglji in jih zavarovati s papirjem ali leseno volno — oboje popolnoma suho —, da se ne premika.

(5) Pokrove shrank s podkopsnimi zažigali je treba pritrjevati z medenimi vijaki ali pokositrenimi lesenimi vijaki. Luknjice za vijake morajo biti v pokrovu in stenah že poprej navrtane, preden se napolni. Shranke s podkopsnimi zažigali odstavkov (1) do (4) je zamotati v druge zaboje, kojih razločni napis se mora glasiti: „Podkopna zažigala. 2. skupina d. l. p. Ne prevračajte!“

2. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje z močno raznesilno pokalno snovjo.

(1) Za petarde je uporabljati nepropustne, varno zaprte lesene zaboje iz najmanj 22 mm debelih obitih desk, ki so pritrjene z lesenimi vijaki, popolnoma nepropustne in položene še v en zašoj. Ta drugi zaboj sme biti k večjemu 0·06 m³ velik.

(2) Petarde morajo biti trdno položene v papirnate izrezke, v žagovino ali mavec ali kako drugače tako trdno in ločeno vložene, da se ne morejo dotikati niti druga druge, niti zabojevih sten.

(3) Lesene shranke morajo imeti razločni napis: „Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje. 2. skupina d. l. p.“.

B. Oddajanje.

Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod I a B za streliva in raznesila 2. skupine. Na Nemškem pa se predpis pod I a. B, odst. (5) ne uporablja na municijo 2. skupine, številka 1.

C. Potrdila. Vozni listi.

(1) Ali in katera potrdila so potrebna za prevažanje municije, določajo posebni zakoniti predpisi.

(2) V ostalem veljajo še naslednja določila:

1. Pri municiji 2. skupine mora pošiljač na voznem listu potrditi, da omot ustreza predpisom tega dogovora.

2. Vrhutega mora imeti vozni list za pošiljatve 1. skupine pristavek „Municija 1. skupine d. l. p.“ in za pošiljatve 2. skupine pristavek „Municija 2. skupine d. l. p.“.

D. Prevozila.

(1) Za prevažanje vseh municijskih predmetov se morajo uporabljati kriti tovorni vozovi.

(2) Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod I a D, odst. (1) in (3), za streliva in raznesila 2. skupine. Na Nemškem pa se na municijo 2. skupine, številka 1, uporablja samo predpis v odst. (1).

E. Nakladanje.

(1) Municija 2. skupine se ne sme nalagati v isti voz s strelivi in raznesili 1. in 2. skupine, ne s predmeti pod I c, I d, I e, II, III in V ter ne s tvarinami, ki se jih lahko prime ogenj. V ostalem veljajo zmislu primerno predpisi pod I a E, odst. (2) in (3) a), b), d) in e).

(2) Na Nemškem se predpisi odst. (1) ne uporabljajo na municijo 2. skupine, številka 1, pač pa veljajo tam predpisi prometnega reda za železnice (priloga C, oddelek I b E, odst. (1)).

F. Drugi predpisi.

(1) Ob prevažanju municije 2. skupine se je treba držati predpisov pod I a F do G.

(2) Na Nemškem se ne uporablja predpis odstavka (1) na municijo 2. skupine, številka 1.

I c. Vžigala in ognjarska telesa.

V prevažanje so pripuščeni.

1. Vžigalna telesa. Vžigalne vrvice.

- a) Navadne vžigalice in drugi zapalniki, ki se zažgó z drganjem in trenjem;
- b) pirotehniške zažigalne palice, n. pr.: bengalske vžigalice, zlati dež, cvetlični dež, čarobne svečice in e. r.;
- c) varnostni zapalniki (zapalne vrvice iz tanke goste cevi, napolnjene s črnim simodnikom majhnega prereza) (zaradi drugih zapalnih vrvic prim. I b, 1. skupina, številka 1).

2. Pirotehniški šaljivi predmeti, zapalni trakovi.

- a) Pokalni bomboni, karte s cvetlicami, lističi iz kolodijevega papirja in slične stvari, ki imajo v sebi povsem majhne količine kolodijevega papirja ali majhne pokalne srebrne pikice;
- b) pokalni bobki, pokalne granate in slični predmeti s pokalnim srebrom; 1000 kosov ne sme imeti nad 1 g pokalnega srebra;
- c) konfeti-bombe, bosko-cilindri, kotilijonsko sadje in slični predmeti, ki imajo majhen naboj kolodijeve volne, da izpuhnejo nenevarno vsebino kakor kroglice iz vate, konfete in e. r.;
- d) Zapalni lističi (amorces), zapalni trakovi, zapalni trakovi iz parafina, zapalni zamaški, vsebujoči pokalno snov iz kalijevega klorata ali solitra, iz neznatnih količin fosforja, nadalje iz žveplenege antimona, žvepla, mlečnega cukra, ultramarina, lepila (dekstrin, guma) ali enakih reči; v 1000 zapalnih kroglicah se sme uporabiti v celem k večjemu 7·5 g pokalne snovi. Zapalna snov pokalnega zamaška sme tehtati k večjemu 0·08 g. Površina zapalne snovi mora biti najmanj 5 mm oddaljena od gojnega roba vrtnja v zamašku. Zamaški morajo biti, ako se zapalna snov ne položi trdno med papirnate lističe, ali ne vloži v nepropustnem, trdnem lončku iz papirnate mase, tako nepropustni in brez luknjic, da ne morejo puščati tekoče zapalne mase. Zapalna snov mora biti pokrita s plastjo plutove moke in nekoliko na njo vlitim parafinom. Ako se snov dene med papirnate lističe, zadošča tudi vtisnjen obroček iz kartona, ki obdaja snov. Ako se uporabljajo lončki, zadošča, da se odprtina zamaška zapre s pritisnjenim in trdno lepljenim papirnatim lističem;
- e) takozvani španski umetni ogenj, n. pr. takozvani „Radauplätzchen“, ropotajoči drogi, nevihta s točo.

Posamezno telo sme tehtati k večjemu 2·5 g in mora imeti v sebi poleg gume in barv k večjemu 6 odstotkov rumenega fosforja, k večjemu 23 odstotkov amorfne fosforja in k večjemu 21 odstotkov kalijevega klorata.

3. Ognjarska telesa.

- a) Umetna ognjarska telesa, kakor rakete, rimske luči, fontene, ognjena kolesa, solnca in e. r.;

- b) mali in salonski umetalni ogenj, kakor žabice (fire crackers), zmajčiči, srebrni in zlat dež in slična ognjarska telesa, ki se zapalijo v roki;
- c) bengalski ogenj, bengalske baklje, signal blue lights in e. r.

Za sestavljanje ognjarskih teles velja naslednje:

(1) Povzročiti ne smejo nikakega raznesilnega učinka, tudi ne smejo imeti v sebi zmesi, ki se same lahko vnamejo ali z drganjem, pritiskanjem ali udarjanjem.

Dovoljeno je:

- a) V nitratovih snoveh in pri bengalskih magnezijevih bakljah dodatek treh odstotkov magnezijevega praška največ;
- b) v posebnih majhnih svetilnih telesih, ki so vložena v ognjarskem telesu, kloratove zmesi z vsebino največ 40 odstotkov kalijevega klorata;
- c) v papirnate tulce napolnjene snovi pip, ki imajo v sebi pikrinovokislo magnezijo in klorovokislo sol. Gotove snovi pip pa morajo biti tako narejene, da ne more nastati detonacija s sunkom, udarcem ali zažigom.

Druge zmesi, ki imajo v sebi rumeni fosfor, cinkov prah, magnezijev prašek ali klorate, niso dopustne.

(2) Telesa pod a) in b) morajo biti poglavito iz močnatega praška, mešanega z ogljem, kovinskim praškom (litim železom, praškom litega jekla), aluminijevo bleščico, svinčnim glajem in drugimi stisnjenimi rudninskimi praški. Zrnatega črnega smodnika sme biti v posameznem telesu k večjemu 30 g.

4. Signalsko ognjarstvo,

kakor strelji iz topa in enake reči, sestoječi iz papirnatega tulca, povezanega s konopcem in zlepljenega, ki ima največ 75 g zrnatega smodnika z zapalno vrstico, toda brez detonacijskega zapalnika.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte lesene zaboje. Za predmete

številke 1 a) so pripustne tudi trdne pločevinske posode. Pri predmetih številke 2 b)—e), 3 in 4 morajo biti zaboji iz sklenjenih desk; njihovi stranski deli morajo biti združeni z roglji ali s pročelnimi latami (takozvani francoski zaboji). Pri predmetih številke 1 c), 2 b)—e), 3 in 4 morajo imeti zaboji vsaj 18 mm debele deske; znotraj jih je treba popolnoma obložiti z dobrim, trpežnim papirjem; namesto papirja so dopustni tanki vstavki iz cinka.

(2) Preden se vložijo stvari v zaboje, je treba trdno zamotati predmete:

a) številke 1 a, 2 a) in 2 c),

v močne papirnat ovojje ali škatlje;

b) številke 1 b)

v škatlje in po 10 do 12 škatelj v papirnat ovoj;

c) številke 2 b)

v lesene zabožčke ali v močne, s papirjem ovite škatlje iz lepenke; pri tem sme imeti vsaka shranka k večjemu 1000 kosov; da se trdno zložijo, je uporabiti žagovino;

d) številke 2 d)

α) zapalne lističe v močne škatlje iz lepenke, izmed katerih sme imeti vsaka k večjemu 100 zapalnih kroglic. Po 12 škatelj z zapalnimi lističi je združiti v zvitek in po 12 zvitkov zopet v trden paket s papirnatim ovojem;

β) zapalne trakove in parafinske zapalne trakove ali tako kakor pod α), ali pa s cilindričnimi, pločevinskimi pušicami z zgoraj in spodaj tesno nataknenimi pokrovi. Vsaka pušica sme imeti k večjemu 12 zvitih pramov po 50 zapalnih kroglic. K večjemu po 30 pušic je s papirnatim ovojem združiti v trden paket.

γ) Pokalne zamaške v močne škatlje iz lepenke, izmed katerih sme imeti vsaka k večjemu 50 kosov. Zamaške je trdno prilepiti na dnu škatlje, praznine pa je tesno izpolniti s suho žagovino ali plutovino. Na moko je treba dati primerno plast vate in škatljo pokriti s pokrovom, ki sega čez njo. Vsako škatljo zase ali po dve škatlji skupaj je treba povezati in po 10 škatelj zopet s papirnatim ovojem združiti v trden paket. V enem zaboju sme biti k večjemu 20 paketov;

e) številke 2 e)

v lesene zabožčke, izmed katerih ne sme nobeden imeti več nego 144 ognjarskih teles, dobro zamotanih v žagovino;

f) številke 3

v močne škatlje iz lepenke ali lesene za bojčke; za predmete pod c) te številke so pripuščene tudi papirnate mošnje; večja telesa umetnega ognja je treba zamotavati v papirnate ovoje, ako ni mesto, kjer se prižgó, ovito s papirnato kapico — v obeh primerih mora biti zabranjeno, da se zmes snovi ne raztroši;

g) številke 4

v močne škatlje, v katere se mora signalno ognjarstvo trdno vložiti, posamezna telesa ločena drugo od drugega z debelo plastjo žagovine ali slično pripravno snovjo.

(a) Izključeno mora biti, da bi se paketi v zabojih premikali. Pri predmetih številk 2 b) — e), 3 in 4 morajo biti presledki v zunanjih shrankah trdno zamašeni s pripravnimi suhimi omotalnimi snovmi (lesena volna, papir ali kaj takega — pri pokalnih zamaških z leseno moko ali žagovino —). Vlažno seno, snažilna volna in slične snovi, ki se rade same vnamejo, se ne smejo uporabljati. Pri večjih ognjenih podobah (transparentih) zadošča, če se varno pritrdijo v zaboju.

(4) Na zunanjih shrankah mora biti pri predmetih številk 1, 2 b) — e), 3 in 4 razločno in trpežno napisana njihova vsebina, pri predmetih številk 2 b) — e) 3 in 4 pa razen tega tudi natančen pošiljačev naslov.

(5) Kosmata teža zaboja s predmeti številk 2 b) — e), 3 in 4 ne sme presegati 100 kg, cela njena teža ognjarskih snovi ne 20 kg in ognjarski zrnati smodnik, ki je v njih, ne 2·5 kg.

B. Drugi predpisi.

(1) Vžigalice številk 1 a) v množinah do 5 kg, ki so zamotane po oddelku A, se smejo združiti z drugimi predmeti v en tovor (izvzemši snovi pod I a do c, II in III tega dogovora.

(2) Prevažati se morajo v kritih vozovih.

(3) V voznih listih mora pošiljač pri predmetih številk 2 b) — e), 3 in 4 potrditi, da vrsta in omot pošiljatve ustrežata predpisom pod I c tega dogovora.

I d. Zgoščeni in tekoči plini.

V prevažanje se pripuščajo:

Zgoščeni plini:

1. Ogljenčeva kislina in rudniški plin.
2. Acetilén, v acetonu raztopljen in v poroznih masah vsesan.
3. Svetilni in masteni plin, poslednji tudi s pridatkom k večjemu 30 odstotkov acetilena (mešani plin) ter vodni plin.
4. Kisik, vodik, dušik in stiskani zrak.

Tekoči plini:

5. Ogljenčeva kislina, dušikov oksidul, amonijak, klor, žveplasta kislina, klorovogljjenčev oksid (fosgen).
6. Klorov metilj in klorov etilj, poslednji tudi parfumovan (lance-parfum).
7. Tekoči zrak.

Prevozni predpisi.

A. Vrsta posod za zamotavanje.

a) Pri snoveh številk 1—6:

neprodušno zaprte posode iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, ki morajo biti pri svetilnem plinu, ki ima več nego 10 atmosfer pretlaka, in pri snoveh številke 2 in 4 brez šiva. Pri klorovogljjenčevem oksidu (fosgenu), pri klorovem metilju in klorovem etilju tudi bakrene posode. Kakor obrambni ovoj za posode se smejo uporabljati tudi zaboji.

b) pri tekočem zraku (številka 7):

α) steklene posode z brezračnimi, dvojnimi stenami:

Ovite morajo biti s klobučino in s klobučinskim zamaškom tako zamašene, da morejo izparjajoči plini uhajati, ne da bi znotraj povzročali izdaten nadtlak, da pa vsebina vendar ne more izteči. Klobučinski zamašek mora biti tako pritren, da se ne zrahlja, ako se steklenica nagne ali obrne. Vsaka steklenica ali več steklenic skupno mora biti z varno stoječo košaro iz žice ali kako slično posodo zavarovanih proti sunkom. Košare iz žice

ali druge posode se morajo vstavljati v kovinske skrinjice ali lesene zaboje s kovinskim vstavkom, ki so zgoraj odprte ali samo z žičasto mrežo ali s pokrovom, ki ima luknje, ali s kako slično pripravo zaprte. Kovinske skrinje ali leseni zaboji morajo biti na spodnjem delu do take višine nepropustni, da tekočina ne more izteči, ako bi se steklenice ubile. V zabojih ne smejo biti lahko gorljive zamotalne tvarine, kakor žagovina, šota, slama, seno, pač pa je pripustna lesena volna.

β) Posode iz druge snovi.

Uporabljati se smejo samo tedaj, ako so zoper prehod toplote zavarovane tako, da se ne orosijo in ne pokrijejo s slano. Dalje zamotavati teh posod ni treba. Predpisi za zapiranje steklenic pod α) veljajo zmislu primerno tudi za take posode.

e) Pri acetilenskih raztopinah (številka 2) mora biti posoda docela napolnjena s fino porozno, enakomerno porazdeljeno maso. Raztopila (acetona) se sme dati v njo le toliko, da se more vsled dodatka acetilena prostornina brez ovire povečati in da ostane zadosten prostor za plin, ako se zunanja temperatura stopnjuje na 45°.

B. Kakovost tvarine in izdelovanje posod.

(1) Debelost sten novih posod iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla ali bakra je odmeriti tako, da se na njihovo najslabejše mesto z najvišjim notranjim tlakom, ki nastaja, ne pritiska bolj nego z eno petinko njene trdnosti, pri posodah za snovi številke 2 s poskusnim tlakom ne nad 8 kg (računjeno na mm^2).

(2) Pri steklenicah (posodah z največ 21 cm notranjega premera in največ 2 m dolžine) iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, izvzemši posode za snovi številke 2, so pripuščene večje zahteve, vendar morajo biti debelosti stene novih steklenic vsaj tako premerjene, da se na njihovo najslabše mesto pri poskusu tlaka (C) ne pritiska bolj nego s 30 kg na mm^2 . Pri tem mora biti zahteva gradiva, ki se preračuni iz najslabejšega mesta ostenja in poskusnega tlaka, vsaj za eno tretjino pod mejo razteznosti, ki se dožene iz poskusnih kosov izgotovljenih steklenic s poskusi raztrganja. Nepripustno je gradivo, čigar meja razteznosti je višja nego 45 kg (računjeno na kvadratni milimeter) ali ki se pri 100 mm dolžine raztrganja raztegne za manj, nego 12 mm. Za mejo razteznosti

velja v dvomnem primeru stalna izprememba dolžine poskusne palice nad 0.002 prvotne dolžine. Stene steklenic ne smejo biti tanje nego 3 mm.

C. Uradno preskušanje posod.

(1) Nove posode iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla ali bakra mora, preden se rabijo, preskusiti izvedenec, ki ga je pooblastilo pristojno oblastvo, gledé tega, kakšno je gradivo in kako so narejene (B), in potem jih mora preskusiti s tlakom vode. Posode za acetilenske raztopine je pred uporabo preskusiti tudi gledé kakovosti porozne mase in gledé pripustnega napolnjevanja z raztopilom (gl. A, c). Tlaku vode se morajo preskusiti na vsaki posodi, druge preskušnje pa se naj opravijo vsaj na eni izmed 200 posod. Steklenice (tako zване bombe) je treba pred preskušnjo skrbno izžariti.

(2) Notranji tlak, ki ga je uporabiti pri poskusu s tlakom vode, mora znašati:

a) pri acetilenu, raztopljenem v acetonu in vsesanem v poroznih masah (številka 2) najmanj 40 atmosfer, pri ostalih zgoščenih plinih mora biti za 50 odstotkov višji nego polnilni tlak, tega pa presegati najmanj za 5 atmosfer;

b) pri tekočih plinih številke 5 in 6:

pri ogljenčevi kislini	190 atmosfer,
„ dušikovem oksidulu	180 „
„ amonijaku	30 „
„ kloru	22 „
„ žveplasti kislini	12 „
„ klorovoogljenečevem oksidu	30 „
„ klorovem metilju	16 „
„ klorovem etilju	12 „

(3) Poskus tlaka je treba ponoviti:

a) vsaki dve leti pri posodah za klor, žveplasto kislino, klorovoogljenečev oksid, klorov metilj in klorov etilj;

b) vsakih 5 let pri posodah za ostale pline.

Pri ponovljeni preskušnji ni potreba izžariti posod.

Preskušnje ni treba ponoviti pri posodah za snovi številke 2. Pri teh posodah je opraviti preskušnje po petletni rabi na slepo; pri tem je pripraviti $\frac{1}{2}$ odstotka vsako leto nabavljenih posod, toda najmanj eno posodo. Izmed teh posod jih mora izvedenec preskusiti nekaj, kolikor se mu zdi primerno, gledé trdnosti in obrabe ter gledé kakovosti porozne mase.

(4) Pri poskusih tlaka morajo biti dane uredbe, ki omogočajo, da se tlak stopnjuje brez sunka. Posode morajo zdržati poskusni tlak, ne da bi trajno izpremenile obliko ali začele puščati.

D. Oprema posod (zaklopnice, zaznamki).

(1) Posode za snovi števil 1 do 6 morajo imeti vsaj eno zaklopnico za napolnjevanje in za izpraznjevanje. Pri acetilenskih raztopinah (številka 2) ne smejo biti deli zaklopnice, ki pridejo s plinom v dotiko, narejeni iz bakra. Pri klorovogljencevem oksidu, pri mastnem in mešanem plinu so pripustni namesto zaklopnice čepi na vijak; ti čepi morajo tako nepropustno zapirati, da se vsebina posode ne opazi po duhu.

(2) Na posodah mora biti trajno in lahko vidno zaznamovano:

a) pri zgoščenih plinih:

α) višina pripustnega tlaka;

β) dan zadnje preskušnje in pečat izvedenca, ki je opravil preskušnjo;

b) pri tekočih plinih:

α) teža prazne shranke, všteti opremne dele (zaklopnico, obrambno kapico, čep in enake reči);

β) dopustna najvišja teža tekočine, s katero se napolni;

γ) dan zadnje preskušnje in pečat izvedenca, ki je opravil preskušnjo.

E. Napolnjevanje posod.

(1) Pripustni največji polnitveni tlak posod za zgoščene pline znaša pri 17·5°:

za plinasto ogljenčevo kislino in rudniški plin	20	} atmosferski pretlak.
„ acetilen, raztopljen v acetonu in vse-		
san v poroznih masah	15	
„ masteni plin, mešani plin in vodni plin	10	
„ kisik, vodik, svetilni plin, dušik in stiskani zrak	200	

(2) Pripustna najvišja polnitev posod za tekoče pline števil 5 in 6 znaša:

za ogljenčevo kislino	1 kg	tekočine za	1·34 l	} prostornine posode.
„ dušikov oksidul	1 kg	„	1·34 l	
„ amonijak	1 kg	„	1·86 l	
„ klor	1 kg	„	0·8 l	
„ žveplasto kislino	1 kg	„	0·8 l	
„ klorov ogljenčev oksid	1 kg	„	0·8 l	
„ klorov metilj	1 kg	„	1·25 l	
„ klorov etilj	1 kg	„	1·25 l	

F. Drugi predpisi.

(1) Ako se zamotavajo posode s plini številke 5 (izvemši klor) in številke 6 v zaboje, je dovoljeno zamotavati zraven druge predmete.

(2) Ne v zaboje zamotane posode z zgoščenimi plini in s tekočimi plini števil 5 in 6 morajo imeti priprave, ki branijo, da se ne kotalijo. Njihove zaklopnice morajo imeti obrambne kapice iz kovanega železa, jekla ali kovne litine; pri posodah iz bakra so dopustne bakrene obrambne kapice. Kapice ne potrebujejo zaklopnice, ki so nameščene v vratu steklenice in so varovane s privilim dobro držečim kovinskim zamaškom.

(3) Na zabojih, v katerih so zamotane posode z zgoščenimi plini in tekočimi plini števil 5 in 6, mora biti vsebina razločno napovedana. Leseni zaboji in kovinske skrinje s tekočim zrakom (številka 7) morajo imeti razločne napise „Tekoč zrak“, „Zgoraj“, „Spodaj“, „Se jako lahko ubije“.

(4) Pri vsaki pošiljavi zgoščenih plinov (številke 1 do 4) mora pošiljač na zahtevanje dokazati tlak, ki je v shrankah, z manometrom, ki pravilno kaže. Preskušnjo mora v voznom listu potrditi uradnik, ki sprejme pošiljatev. Za masteni in mešani plin v pomorskih bojah ali sličnih posodah ne velja ta predpis.

(5) Kosi, ki se pošiljajo, se ne smejo metati, tudi ne izpostavljeni solnčnim žarkom ali toploti peči.

(6) Za prevažanje je uporabljati:

a) odprte vozove

1. za zgoščene pline, ako se oddajajo v vozilih, ki so urejena posebno za poti po kopnem in popolnoma pokrita s plahtami;

2. za klorov metilj in klorov etilj; vozovi pa morajo biti v mesecih aprilu do vštete oktobra popolnoma pokriti z odejami, ako posode niso zamotane v lesene zaboje;

3. vozovi s kotli za tekoče pline številke 5 morajo imeti lesene zaboje čez nje;

b) pokrite vozove

1. za zgoščene pline (toda prim. a) številka 1 in c) številko 1);

2. za tekoče pline številke 5 v mesecih marcu do vštete oktobra;

3. za tekoči zrak.

c) odprte ali pokrite vozove

1. za masteni plin, mešani plin in vodni plin; odprti vozovi pa morajo biti v mescih aprilu do vštetelega oktobra popolnoma pokriti s pogrinjali, ako posode niso zamotane v lesene zaboje;

2. za tekoče pline številke 5 v mescih novembra do vštetelega februarja.

(7) Shranke z zgoščenimi ali tekočimi plini je polagati v železniškem vozu tako, da se ne morejo prevrniti ali pasti odkod. Shranke s tekočim zrakom morajo stati po koncu in biti varovane, da jih ne poškodujejo drugi tovari. Tudi naj se ne naložijo v neposrednji bližini lahko gorljivih, drobnih snovi ali lahko gorljivih tekočih snovi.

G. Izjeme predpisov pod A do F.

(1) Tekoči plini številke 5 se smejo prevažati v majhnih množinah, in sicer ogljenčeva kislina in dušikov okisec do 3 g, amonijak in klor do 20 g, vode prosta žveplasta kislina in klorovogljenev oksid (fosgen) do 100 g tudi v močnih zalitih steklenih ceveh po naslednjih pogojih: Steklene cevi se smejo za ogljenčevo kislino in dušičev okisec napolniti le do polovice, za amonijak in klor le do dveh tretjin, za žveplasto kislino in klorovogljenev oksid (fosgen) le do treh četrtink. Vsaka steklena cev se mora zamotati v zavarjeno, s kremenko napolnjeno pločevinsko kapico in ta kapica v močen lesen zaboj. Dopustno je vložiti več pločevinskih kapic v en zaboj, toda cevi z amonijakom se ne smejo vložiti v isti zaboj skupaj s cevmi, v katerih je klor. K pločevinskim kapicam s tekočimi plini (izvzemši klor) se smejo zamotati tudi drugi predmeti.

(2) Klorov metilj in klorov etilj do 100 g v steklenih ceveh, če je vsega skupaj k večjemu 5 kg, se smeta zamotavati sama ali z drugimi predmeti skupaj v močne zaboje, če so steklene cevi v njih trdno vložene. Zaboji morajo imeti na rdečem dnu tiskan napis „Nevarno zaradi ognja“. Ako v zabojih ni več nego 100 g klorovega metilja ali klorovega etilja, se smejo prevažati v pokritih vozovih.

(3) Kovinske kapice z ogljenčevo kislino (sodor, sparklet), v katerih je k večjemu 25 g tekoče ogljenčeve kisline in k večjemu 1 g tekočine na 1·34 cm³ prostornine, se prevažajo brez omejitve, ako ogljenčeva kislina nima več nego 1/2 odstotka zraka.

I.e. Snovi, ki razvijajo v dotiki z vodo vneumljive ali zgorenje podpirajoče pline.

V prevažanje se pripuščajo:

1. Kovine alkalij in alkalijskih prsti, kakor natrij, kalij, kalcij in enaki ter zlitine teh kovin druga z drugo.

2. Kalcijev karbid, tudi impregniran, kalcijev hidrir (hidrolit).

3. Natrijev superoksid.

4. Natrijev azid.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte posode iz železa (tudi železne pločevine). Snovi številke 1 do 5 kg se smejo prevažati tudi v močnih, varno in nepropustno zaprtih steklenih posodah. Posode morajo biti popolnoma suhe ali s petrolejem izmite.

(2) Zamotalne posode v številkah 1 in 3 navedenih snovi morajo biti vstavljene v obrambne ovoje, in sicer:

a) posode iz železa ali železne pločevine s snovmi številke 1 v lesene zaboje ali železne obrambne jerbace,

b) steklene posode s snovmi številke 1 ali posode s snovmi številke 3 v lesene zaboje z zavarjenim pločevinskim vstavkom. V take zaboje vstavljene steklene posode je treba s suho kremenko ali s sličnimi, negorljivimi tvarinami trdno vložiti. Pri steklenih posodah z množinami do 250 g se smejo namesto lesenih zabojev uporabljati varno in nepropustno zaprte pločevinske posode.

(3) Na kosih, ki se pošiljajo, mora biti njihova vsebina trdno in trepžno napovedana, tudi morajo imeti napis: „Treba je čuvati mokrote!“

B. Drugi predpisi.

(1) Množine do 5 kg, ki so zamotane po oddelku A, se smejo zamotavati k drugim predmetom.

(2) S kosi, ki se pošiljajo, je treba ravnati posebno skrbno. Ne smejo se metati in se morajo v vozu tako trdno položiti, da se ne morejo drgati, pretresati, suvati, prevrniti in pasti z gornjih leg.

(3) Za prevažanje je uporabljati pokrite vozove.

II. Samovnemne snovi.

V prevažanje se pripuščajo:

1. Navadni (beli ali rumeni) fosfor.
2. Amorfn (rdeči) fosfor, fosforjev kalcij, fosforjev stroncij, fosforjevo železo in slične spojine fosforja s kovinami.
3. Zmesi amorfnega fosforja s smolci ali tolščami, kojih tališče je nad 35°.
4. Cinkov etilj tudi v hlipni raztopini.
5. Ravnokar žarjene saje.
6. Ravnokar žarjeno oglje, zmleto ali zrnato.
7. Visoko obtežena svila (cordonnet, souple, bourre de Soie- in chappe-svila) v štrenah.
8. Naslednje tvarine, pomaščene ali pokoščene: volna, dlake, umetna volna, bombaž, svila, lan, konoplje, juta — sirove, kakor odpadki od predenja in tkanja, kakor cunjje in cape —; nadalje vrvarsko blago, gonilni jermeni iz bombaža in konopnine, tkalski stremeni, stremeni za oklepe in konjsko opravo.
9. Pomaščeni železni in jekleni opilki (od sukanja, vrtanja ali kaj takega).
10. Z mastjo ali oljem napojen papir in iz njega narejeni tulci.
11. Piroforske kovine.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Snovi števil 1 in 2 morajo biti zamotane v močne, nepropustne, dobro zavarjene pločevinske posode in te posode trdno vstavljene v močne, varno zaprte lesene shranke. Pri snoveh številke 2 v množinah do 2 kg se smejo namesto pločevinskih posod uporabljati tudi steklene posode, vrči ali zaboji. Navaden fosfor mora biti obdan z vodo. Na zabojih mora biti njihova vsebina razločno in trpežno navedena, pri navadnem fosforju je treba pristaviti oznamenilo „Zgoraj“.

(2) Snovi številke 3 je zamotavati ali v zaboje, ki ne pripuščajo, da bi se razsipale, ali morajo biti vlit v nenabite naboje.

(3) Cinkov etilj (številka 4), tudi v hlipni raztopini, je treba zamotavati v močne, nepropustne dobro zaprte posode iz stekla, gline (kamenine ali kaj enakega) ali kovine.

Posode iz stekla ali gline je posamez ali po več skupaj, uporabljaje pepel ali suho kremenko, vstavljati v močne pločevinske posode, ki jih je treba nepropustno zavariti. Posode iz kovine je posamez ali po več skupaj, uporabljaje pripravne zamotalne tvarine, trdno vstavljati v močne posode čez nje (vrbove ali kovinske jerbace, bednje ali zaboje). Odprte vrhnje posode morajo imeti obramben pokrov, ki mora biti napojen z ilovnatim ali apnenim beležem ali čim enakim s primesjo vodotopnega stekla, ako je iz slame, trstja, ločja ali sličnih lahko gorljivih tvarin.

Vsak kos, ki se pošilja, mora imeti na rdečem dnu razločni, tiskani napis: „Nevarno zaradi ognja!“ Vrhnje posode s steklenimi baloni morajo imeti nadalje razločni napis: „Nosite previdno!“ Ne sme se voziti na tačkah, tudi se ne sme nositi na rami ali na hrbtu.

(4) Snovi števil 5 in 6 je zamotavati v nepropustne, dobro zaprte shranke. Lesene shranke morajo biti znotraj obložene z nepropustnimi tvarinami; vstavljati jih je treba v trpežne vrhnje posode (jerbace, bednje, zaboje).

(5) Snovi številke 7 morajo biti zamotane v močne zaboje. Ako so zaboji višji nego 12 cm, morajo biti med posameznimi legami svile z lesenimi rešetkami narejene zadostne praznine, ki so v zvezi z odprtini v zabojevih stenah tako, da more sapa pihati skozi nje. Na zunanjih stenah zabojev je treba namestiti late, ki branijo, da se ti dušniki ne morejo zastaviti.

(6) Izmed snovi številke 8 je rabljeno snažilno volno in ne suhe snažilne krpe (snažilne rute) zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte shranke.

(7) Snovi številke 9 je zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte kovinske posode. Omotavati jih ni treba, če se uporabljajo železni vozovi s pokrovi ali odprti železni vozovi s plattami.

(8) Snovi številke 11 morajo biti vtopljene v steklene cevi in te cevi morajo biti zamotane v zavarjene pločevinske posode, ki so napolnjene s kremenko ali z drugimi pripravnimi tvarinami suhe prsti.

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, dane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

- a) snovi številke 2 v množinah do 5 kg;
- b) cinkov etilj (številka 4) v množinah do 2 kg; pri tem morajo biti posode trdno vložene

v shranko; vendar ni dovoljeno, ga zamotovati skupaj z drugimi samovnemnimi tvarinami ter s strelivom in raznesili (I a), municijo (I b), zapalnim blagom in ognjarskimi telesi (I c) in z gorljivimi tekočinami, navedenimi pod III;

c) snovi številka 10 in 11 brez omejitve.

(2) Ako je v voznih listih potrjeno,

a) da saje (številka 5) in zmleto ali zrnato oglje (številka 6) ni ravnokar žarjeno (to se pravi, da je ležalo najmanj 48 ur),

b) da svila v štrenah (številka 7) ni visoko obtežena,

c) da snovi v številkah 8 in 9 označene vrste niso pomaščene ali pokoščene,

se prevažajo te snovi brez omejitve.

(3) Snovi številke 8 — izvzemši rabljeno snažilno volno in po oddelku A, odstavek (6) zamotane snažilne krpe (snažilne rute) — morajo biti suhe.

(4) Tulci iz papirja številke 10 se smejo prevažati le, če je v voznem listu potrjeno, da so se potem, ko so bili napojeni z mastjo ali oljem, razgreli in potem v vodi popolnoma ohladili.

(5) Za prevažanje je uporabljati:

a) za cinkov etilj (številka 4) odprte vozove; manjše množine do 10 kg se smejo same ali zamotane skupaj z drugimi predmeti po odstavku (1) b) vkladati tudi v pokrite vozove;

b) za snovi številka 7, 8 in 10 je uporabljati samo pokrite vozove ali odprte vozove s krovno zaporo. Snažilna volna in po oddelku A, odstavek (6) zamotane snažilne krpe (snažilne rute) se smejo prevažati tudi v odprtih vozovih.

(6) Za cinkov etilj je nadalje paziti na predpise pod III B, odstavek (5).

III. Gorljive tekočine.

1. Ogljenčevi vodiki, in sicer:

a) Petrolej, sirov in čiščen, ako ima pri 17,5° najmanj 0,780 specifične teže ali ako daje ob barometriškem stanju 760 mm (reducirano na morskovo višino) v Abelovem aparatu ne pod 21° v nemljljive pare (testpetrolej).

Iz kotrana rjavega premoga narejena olja, olja iz šote in skrila, asfaltna nafta in destilati iz njih, ako

imajo te snovi vsaj prej oznamenjeno specifično težo (solarno olje, fotogen in enake reči).

Oljapremogovega kotrana, ki imajo pri 17,5° manjšo specifično težo nego 0,950 (bencol, toluol, ksilol, kumul i. e. r.).

Ogljenčevi vodiki drugega izvira, ki imajo ob 17,5° najmanj 0,830 specifične teže, izvzemši mazalna olja, ki dajejo v Pensky-Martensovem aparatu šele ob toploti najmanj 100° v nemljljive pare.

b) Petrolej, sirov in čiščen, olja iz kotrana rjavega premoga, olja iz šote in skrila, asfaltna nafta ter destilati iz njih, ako imajo te snovi ob 17,5° manj nego 0,780 in več nego 0,680 specifične teže.

Petrolejeva nafta in destilati iz petroleja in petrolejeve nafte (bencin, ligroin, snažilno olje in enake reči), ako imajo te snovi ob 17,5° več nego 0,680 specifične teže.

c) Petrolejev hlip (gazolin, plinov hlip, neolin in e. r.) in slične, iz petrolejeve nafte ali iz kotrana rjavega premoga narejene, lahko v nemljljive snovi, če imajo pri 17,5° k večjemu 0,680 specifične teže.

2. Tekočine, ki so pripravljene po eni strani iz petrolejeve nafte ali sličnih lahko v nemljljivih tekočin, po drugi strani pa iz smolca, kavčuka, gutaperče ali mila.

Ester (hlip) vsake vrste, na primer amilov acetat (za petrolejev hlip prim. številko 1 c, za žvepleni hlip prim. številko 3).

3. Žvepleni hlip, tudi pomešan z drugimi tekočinami (na primer Hofmanove kapljice), raztopine nitroceluloze v žvepljenem hlipu (kolodij), v amiljevem alkoholu, v etiljevem alkoholu, v metiljevem alkoholu, v octovem hlipu, v amiljevem acetatu, v acetonu, v nitrobencolu ali v zmesih teh tekočin (n. pr. Zaponovi laki).

4. Raztopine nitroceluloze v octovi kislini.

5. Lesni cvet, sirov in rektificiran, aceton, acetaldehid (tudi v alkoholski raztopini).

6. Obče denaturovalo za špirit (s piridinom pomešan lesni cvet).

7. Nitrobencol.

Zmesi lesnega cveta in bencola (z zemeljskim voskom ali brez njega, n. pr. pansol).

8. Žvepleni ogljenec.

9. Mastna olja, pokosti, s pokostjo pomešane barve, terpentinovo olje (borovo olje) in druga hlipna olja, absolutni alkohol, vinski cvet (špirit) ter iz njih narejene tekočine (špiritovi laki, sikativi, tekoča mila in e. r.) v množinah nad 40 kg.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte posode iz stekla, gline (kamenine ali e. r.) ali kovine. Raztopine nitroceluloze v octovi kislini se ne smejo pošiljati v kovinskih posodah.

Za tekočine števil 1 a) in b), 2, 4, 5, 6, 7 in 9 so pripustne tudi močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sodi).

(2) Posode iz stekla ali gline s tekočinami števil 1 do 9 ter pločevinske posode s tekočinami števil 3 in 8 je trdno vstavljati posamez ali po več skupaj v močne vrhnje posode (vrbove ali kovinske jerbaze, bednje ali zaboje), uporabljaje pripravne zamotalne tvarine. Vrhne posode (izvzemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje. Odprte vrhnje posode morajo imeti obrambni pokrov, ki je napojen z glinenim ali apnenim beležem ali s čim enakim s dodatkom vodotopnega stekla, če je iz slame, trstja, ločja ali sličnih lahko gorljivih snovi.

(3) Pločevinske ali druge kovinske posode se smejo napoljevati s tekočinami števil 3 in 8 le do $\frac{9}{10}$ (pri 15°).

(4) Vsak kos, ki se pošilja s tekočinami števil 1 b) in c), 3, 4 in 8, mora imeti na rdečem dnu natančni tiskani napis: „Nevarno zaradi ognja!“ Jerbasi in bednji s steklenimi baloni morajo nadalje imeti razločni napis: „Nosite previdno!“ Voziti se ne smejo na tačkah, tudi se ne smejo nositi na rami ali na hrbtu.

B. Drugi predpisi.

(1) Tekočine številke 9 v množinah do 40 kg se prevažajo brez omejitve.

(2) Če se pazi na predpise o shrankah, dane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj

zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke:

a) Tekočine številke 9 brez omejitve;

b) tekočine števil 1 do 7 v množinah do 10 kg;

c) žvepleni ogljenec (številka 8) v množinah do 2 kg.

Posode s tekočinami števil 1 do 8 morajo biti trdno vložene v shranko.

(3) Pri ogljenčevih vodikih številke 1 a) in b) je treba v voznem listu navesti, da se njihova specifična teža giblje v mejah, omenjenih v številki 1 a) in b); pri petroleju a) zadošča navedba, da ustreza predpisu o razplamenišču. Ako ni take navedbe, je treba ravnati s temi snovmi, kakor s petrolejevim hlipom [številka 1 c)].

(4) Za prevažanje je uporabljati:

odprte vozove

za tekočine števil 1 do 8; manjše množine v številkah 1 do 7 navedenih snovi do 10 kg in žveplena ogljenca (številka 8) do 2 kg se smejo same ali zamotane po odstavku (2) b) in c) skupaj z drugimi predmeti vkladati tudi v krite vozove.

(5) Za tekočine števil 1 do 8 je treba nadalje paziti:

a) Preden se začne nalagati, je treba vozove na obeh straneh opremiti z rdečimi listki, ki imajo razločno napis „Nevarno zaradi ognja!“ in „Premikajte previdno!“

b) Kosi, ki se pošiljajo, se morajo varno položiti v voz. Odprte jerbaze in bednje je pritrditi na voz, tudi se ne smejo postavljati drug na drugega;

c) shranke, ki so dobile na prevozu poškodbe, je treba takoj izložiti in, ako se ne morejo kmalu popraviti, se smejo z vsebino vred prodati brez ovinkov za račun pošiljača;

d) nepropustno zaprte, prazne pločevinske posode, v katerih so bile take snovi, se smejo prevažati v kritih vozovih, druge posode se morajo prevažati v odprtih vozovih; v voznem listu je treba opozoriti na prejšnjo uporabo shrank.

IV. Strupene snovi.

1. Ne tekoče arzenikalije, zlasti arzenasta kislina (Hüttenrauch), rumeni arzenik (mišnica, operment, auripigment), rdeči arzenik (realgar), črepni kobalt (Fliegenstein) in e. r.

2. Ferosilicij, dobivan električnim potom.
3. Cijankalij in cijannatrij v trdni obliki.

4. Tekoče arzenikalije, zlasti arzenova kislina.

5. Cijankalijev lug in cijannatrijev lug.

6. Strupeni kovinski preparati:

a) Sublimat, bel in rdeč precipitat;

bakrene barve, zlasti bakrena rja (zeleni volk), zeleni in modri bakreni pigmenti; svinčeni cukar;

b) drugi svinčeni preparati, zlasti svinčeni glaj (glaj, masikot), svinčene rusovine (meniki), svinčena belina in druge svinčene barve;

svinčene usedline in drugi svinčeviti odpadki.

7. Bakrena galica (modri kamen) in zmesi bakrene galice z apnom, sodo ali enakimi snovmi (prašek za prirejanje bordeleske tekočine ali e. r.).

8. Klorovokisle soli.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje uporabljene shranke morajo biti trpežne, nepropustne in tako zaprte, da se vsebina ne more razsipati, razpraševati ali iztekati.

(2) Snovi števil 1 in 3 je treba zamotavati:

a) v močne železne sode s pritvilitim pokrovom in obroči za valjanje ali

b) v dvojne sode iz trdnega, suhega lesa z vložnimi obroči ali v prav take dvojne zaboje z oklepni trakovi; pri tem morajo biti notranje posode obložene z nepropustno tvarino. Namesto notranjih lesenih shrank se lahko uporabljajo tudi zavarjene pločevinske posode ali posode iz stekla ali gline. Steklene ali glinaste posode morajo biti v vrhnjih posodah (jerbasih, bednjih, zabojih) trdno zamotane s pripravnimi zamotalnimi tvarinami. S tem pogoji se sme tudi več takih shrank združiti v en kos.

c) Snovi številke 1 smejo biti tudi zamotane v vreče iz pokotranjenega platna, ki jih je vlagati v navadne sode iz močnega, suhega lesa.

(3) Ferosilicij (številka 2) naj se zamotava: v močne, za vodo nepropustne shranke iz lesa ali kovine.

(4) Snovi številke 4 je zamotavati:

a) v posode iz kovine, lesa ali gume z dobrimi zaporami ali

b) v steklene ali glinaste posode, ki so trdno vstavljene v močne vrhnje posode (vrbove ali kovinske jerbace, bednje ali zaboje) uporabljaje pripravne zamotalne tvarine; vrhnje posode (izvzemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje.

(5) Snovi številke 5 je zamotavati:

a) v dobro zaprte železne posode, ki so trdno vložene v trdne lesene ali kovinske shranke s kremenko, žagovino ali z drugimi vsesajočimi tvarinami, ali

b) v vozove s kotli. Kotli ne smejo imeti šivov netanja ali pa morajo imeti dvojno steno. Na spodnjih delih ne smejo imeti odprtin (pip, zaklopnic ali kaj takega). Odprtine morajo biti nepropustno zaprte in zavarovane s trdno pritvilitimi kovinskimi kavicami.

(6) Snovi številke 6 je zamotavati:

a) v železne sode ali v nepropustne sode iz trdnega, suhega lesa z vložnimi obroči ali v zaboje z oklepni trakovi ali

b) v železne posode (tako zvane hobokks) ali

c) v steklene ali glinaste posode ali pri množinah do 10 kg v dvojne močne papirnate ovoje (mošnje); shranke in mošnje je vlagati v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke s pripravnimi zamotalnimi tvarinami;

d) pri vseh svinčenih barvah so pripustne tudi posode iz bele ali druge železne pločevine;

e) pri vseh svinčenih in bakrenih spojinah v raztopini z vodo so dopustni tudi nepropustni kotli in vozovi s kotli iz tvarin, ki jih ne razjedajo spojine.

(7) Snovi številke 7 je zamotavati:

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali zaboje) ali v močne, nepropustne, dobro zaprte vreče.

(8) Snovi številke 8 je zamotavati:

v močne, nepropustne, s papirjem obložene in varno zaprte lesene shranke (sode ali zaboje).

(9) Na kosih, ki se pošiljajo, in na vozovih s kotli s snovmi števil 1 do 8 mora biti njihova vsebina navedena različno in trpežno. Skupna označenja, kakor arzenikalije, svinčeni preparati, strupene barve so dopustna. Razen tega je pri snoveh števil 1, 3 do 5 ter 6 a) postaviti znamenilo „Strup“, pri ferosiliciju (številka 2) napis „Varujte mokrote! Ne prevračajte!“

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, podane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti

skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

- a) do 5 kg snovi števil 1, 3 in 8, vendar je prepovedano zamotavati cijankalij, cijannatrij in klorovokisle soli h kislinam ali kislim solem;
- b) do 10 kg snovi števil 6 a);
- c) v poljubni množini snovi števil 2, 6 b) in 7. Če so v shranki snovi števil 1, 3, 4, 5 ali 6 a), mora imeti shranka oznamenilo: „Strupene snovi“.

(2) Snovi števil 1, 3, 4, 5 in 6 a) se ne smejo nakladati skupaj z živili ali užitnimi stvarmi.

(3) Snovi števil 3, 5 in 8 se ne smejo nakladati skupaj s kislinami, snovi številke 5 tudi ne skupaj s kislimi solmi. Vozove s kotli s snovmi številke 5 je vstavljati v vlake tako, da jih loči od voza s tekočimi kislinami vsaj en voz.

(4) Snovi števil 5 se smejo prevažati samo v vozovih s kotli ali v odprtih vozovih.

(5) Ferosilicij je oddajati popolnoma suh in v popolnoma suhih shrankah; ako se prevažava v odprtih vozovih, morajo biti vozovi pokriti z nepropustnimi plahkami.

(6) Prazne shranke, vreče in vozovi s kotli, v katerih so bile strupene snovi števil 1, 3, 4, 5 ali 6 a), morajo biti popolnoma nepropustno zaprti. Njihova prejšnja vsebina mora biti povedana na njih in v voznem listu. Paziti je treba tudi na predpis v odstavku (2).

V. Jedke snovi.

1. Žveplena kislina (vitrijolovo olje), solna kislina, solitarjeva kislina (ločnica), jedkovina.

2. Klorovo žveplo ter solitrovo-kisli in žveplenokisli železni oksid (ferinitrat ali ferisulfat, železna strojnica).

3. Jedki lug (natronov lug, sodin lug, kalijev lug, pepelični lug), oljna gošča (ostanki od čiščenja olja).

4. Brom.

5. Brezvodna žveplena kislina (anhidrid, takozvano strjeno olje).

6. Fosforjev triklorid, fosforjev pentaklorid (fosforjev superklorid), fosforjev oksiklorid in acetiljev klorid.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje snovi števil 1 do 4 je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte po-

sode, ki jih vsebina ne razjeda. Zapora mora biti tako narejena, da je ne more poškodovati niti pretresanje niti vsebina. Ako se uporabljajo posode iz stekla ali gline, je treba paziti na nastopno:

- a) pri snoveh števil 1 do 3 je posode trdno vstavljati v močne vrhne posode (vrbove ali kovinske jerbese, bednje ali zaboje) uporabljaje pripravne zamotalne tvarine. Vrhne posode (izvzemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje.
- b) Pri koncentrirani solitarjevi kislini z najmanj 1.48 specifične teže ob 15° (46.8° Baumé) in pri rdeči kadeči se solitarjevi kislini je steklene ali glinaste posode v vrhnjih posodah vlagati s kremenko ali kako drugo pripravno snovjo suhe prsti v množini, ki je vsaj enaka njihovi vsebini.
- c) Zamotalne tvarine [a) in b)] ni potreba, ako so steklene shranke vstavljene v železne jerbese-plašče in se z dobro vzmetnimi, z azbestom obloženimi zaponami držé tako, da se v jerbasih ne morejo premikati.
- d) Pri bromu (številka 4) je steklene ali glinaste posode vlagati v močne lesene ali kovinske shranke do vratu v pepel, pesek ali kremenko ali v slične, negorljive tvarine.
- e) Predpisi pod a) do d) ne veljajo za vozove z ločci.

(2) Ognjegasne priprave, v katerih so kisline številke 1, morajo biti tako zgrajene, da nobena kislina ne more izteči.

(3) Z žvepleno kislino (številka 1) napolnjene električne zbiralce (akumulatorje) je v baterijski skrinji pritrditi tako, da se posamezne celice ne morejo premikati. Baterijsko skrinjo je trdno zamotati v zaboj z vsesajočimi zamotalnimi tvarinami. Zaboji morajo imeti na pokrovih razločna napisa „Električni zbiralci (akumulatorji)“ in „Zgoraj“. Ako so zbiralci nadevani, morajo biti poli zavarovani zoper kratki stik.

(4) Brezvodno žvepleno kislino (številka 5) je zamotavati:

- a) v močne, pokositrene in zavarjene posode iz železne pločevine, ali
- b) v močne železne ali bakrene steklenice, kojih odprtine so varno in neprodušno zaprte.

Posode in steklenice morajo biti s kremenko ali sličnimi, negorljivimi tvarinami trdno zamotane v močne lesene zaboje.

(5) Kloride (številka 6) je zamotavati:

- a) v popolnoma nepropustne in z dobrimi zaporami opremljene posode iz kovanega železa, plavljenega železa, litega jekla, svinca ali bakra, ali

b) v steklene posode. V tem primeru veljajo naslednji predpisi:

- α) steklene posode morajo imeti debele stene in biti zamašene z dobro vbrušanimi, ovitimi steklenimi zamaški, ki so zavarovani, da ne padejo iz njih;
- β) ako obsegajo steklene posode več nego 5 kg, jih je treba vstaviti v kovinske posode. Steklenice z manjšo vsebino se smejo zamotavati v močne lesene shranke, ki so z vmesnimi stenami deljene v toliko oddelkov, kolikor se pošilja steklenic. Ena shranka ne sme imeti več nego 4 oddelke;
- γ) steklene posode je vstavljati v shranke tako, da so vsaj 30 mm daleč od sten. Vmesne prostore je trdno zamašiti s kremenko ali sličnimi, negorljivimi tvari; pri acetiljevem kloridu se sme uporabljati tudi žagovina;
- δ) na pokrovu zunanjih shrank je treba napovedati vsebino in namestiti znamenje stekla.

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, podane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

- a) do 500 g brom (številka 4);
- b) do 5 kg kloridi (številka 6);
- c) do 10 kg snovi številke 1, 2 in 3.

Pri tem morajo biti te snovi trdno položene v shranko.

(2) V voznih listih mora biti

- a) pri solitrovi kislini (številka 1) v steklenih posodah zaznamovana specifična teža pri 15°; ako take napovedi ni, je ravnati s kislino, kakor s koncentrirano [A, odstavek (1) b) in c)];
- b) pri odpadni žvepleni kislini iz fabrik za nitroglicerini potrjeno, da je popolnoma denitrirana; drugače je kislina izključena od prevoza.

Pri odpadni kislini iz fabrik za nitrocelulozo ni treba takega potrdila; majhna vsebina nitroceluloze se ne vpoštevata.

(3) Snovi številke 1 do 5 je prevažati v odprtih vozovih. Brom (številka 4) do 500 g in snovi številke 1, 2 in 3 do 10 kg se smejo same ali zamotane skupaj z drugimi predmeti prevažati

tudi v kritih vozovih, ako so posode trdno vložene v močne lesene shranke.

(4) Prazne posode, v katerih so bile snovi številke 1 do 5, morajo biti, ako se oddajajo kakor blago v kosih, nepropustno zaprte ali popolnoma osnažene. Njihova prejšnja vsebina mora biti navedena v voznom listu.

(5) Predpisi odstavkov (3) in (4) ne veljajo za ognjegasne priprave in električne zbiralce [A, odstavek (2) in (3)].

VI. Snovi, ki lahko gnijejo.

1. Sveže kite, nepovapnjena sveža mezdra in odpadki obeh, sveži rogovi in parklji in sveže kosti ter druge živalske snovi, ki lahko gnijejo ali zoprno dišé, v kolikor niso imenovane v naslednjih odstavkih.

2. Ne nasoljene sveže kože.

3. Očiščene, suhe kosti, otisnjen loj, suhi rogovi in parklji.

4. Sveži, vseh ostankov jedi očiščeni telečji želodci.

5. Iztisnjeni ostanki v kotlih od fabricacije mezdre (klejno apno, klejni sir ali klejni gnoj).

6. Neiztisnjeni ostanki v številki 5 označene vrste.

7. S steljo pomešani hlevski gnoj.

8. Druge fekalije in latrinske snovi.

9. Hišne smeti.

10. Živalske snovi (cela trupla, deli trupla in odpadki), ki so določene, da se brez škode odpravijo.

Za prevažanje velja naslednje:

A. Zamotavanje.

(1) Ako se oddajajo kakor blago v kosih, morajo biti zamotane:

a) snovi številke 1, 5 in 6

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode, bednje, zaboje); vsebina ne sme biti nadležna s svojim smradom;

b) snovi številke 2

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode, bednje, zaboje) ali

v močne, nepropustne, dobro zaprte vreče, ki so s pripravnimi razkužili, kakor s karbo-

lovo kislino, lizolom tako poškopljene, da se ne opazi zoprni duh vsebine; uporabljanje takih vreč pa je omejeno na mesce november, december, januar in februar;

c) snovi številke 3

v nepropustne shranke (sode ali bednje) ali v močne vreče;

d) telečji želodci (številka 4)

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali bednje); v mescih aprilu do vštete septembra morajo biti telečji želodci tako soljeni, da se porabi za vsak želodec 15 do 20 g kuhinjske soli, tudi mora biti vsaj 1 cm visoka plast soli posuta na dno shranke in na vrhno plast želodcev; v voznom listu je treba potrditi, da se je pazilo na ta predpis;

e) pasje blato (številka 8)

v močne, nepropustne, varno zaprte kovinske ali lesene shranke;

f) golobji gnoj (številka 8)

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali bednje);

suh golobji gnoj sme biti zamotan tudi v močne, nepropustne vreče.

Na posodah, v katerih so stvari zamotane, ne smejo biti zunaj sledovi vsebine.

(2) Za vozovne naklade veljajo naslednji predpisi:

a) Snovi številke 1 in 2:

α) Od 1. dne marca do 31. dne oktobra morajo biti zamotane v močne, nepropustne vreče; te vreče je treba s pripravnimi razkužili, kakor s karbolovo kislino, lizolom tako poškopiti, da ni opaziti duha po gnilobi vsebine. Vsaka pošiljatev mora biti popolnoma pokrita s pogrinjalom iz močne tkanine (tako-zvanim hmeljnikom), ki je napojeno s prej omenjenimi razkužili, in to zopet z velikim, vode nepropuščajočim, nepokotranjenim vozovnim krovom.

β) Od novembra do konca februarja ni treba vreč. Pošiljatev pa mora biti prav tako popolnoma pokrita s pogrinjalom iz hmeljnika in to zopet z velikim, vode nepropuščajočim, nepokotranjenim vozovnim krovom. Spodnje pogrinjalo je po potrebi poškopiti z razkužili, imenovanimi pod α) tako, da se ne opazi duh po gnilobi.

γ) Pošiljatve, pri katerih se duh po gnilobi ne more odstraniti z razkužili, morajo biti zamotane v močne, nepropustne,

dobro zaprte sode ali bednje, da ni moči zaduhati, kaj je v posodah;

b) snovi številke 3, 7 in 9 ne potrebujejo posebnega omota, biti pa morajo popolnoma pokrite z nepropustnimi vozovnimi pogrinjali, ako so neomotane; hišne smeti (številka 9) v posebno urejenih vozovih, ki branijo, da se ne razprašajo, ne potrebujejo pogrinjala;

c) telečje želodce (številka 4) je zamotavati, kakor navaja odstavek (1) d);

d) snovi številke 5 morajo biti popolnoma pokrite z dvema, drug nad drugim ležečima, velikima, vode neprepustajočima, nepokotranjenima krovoma voza. Spodnje pogrinjalo je s pripravnimi razkužili (karbolovo kislino, formaldehidom, lizolom ali čim enakim) tako napojiti, da se ne opazi duh po gnilobi. Med obema krovoma mora biti plast suhega gase-nega apna, šotovine ali rabljenega čresla.

e) Snovi številke 6 morajo biti zamotane po odstavku (1) a).

f) Snovi številke 8 je zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte shranke. Suh golobji gnoj sme biti zamotan tudi v močne, nepropustne vreče.

g) Snovi številke 10 se smejo prevažati samo v posebno urejenih vozovih [primerjaj B, odstavek (9)].

B. Drugi predpisi.

(1) Železnica sme prevoz omejiti na določene vlake, tudi sme izdati posebne predpise o času in roku nakladanja in razkladanja ter dovažanja in odvažanja.

(2) Snovi številke 7, 8 (izvemši pasje blato in golobji gnoj), 9 in 10 se ne sprejemajo kakor blago v kosih.

(3) Shranke s pasjim blatom se ne smejo valjati, prevažati se morajo stojé po koncu.

(4) Pri vozovnih nakladah sme železnica zahtevati, da pošiljači ali prejemniki osnažijo nakladišča. Za nakladanje in razkladanje hišnih smeti je treba ukreniti uredbe, ki izključujejo kolikor se dá, da se ne razprašujejo. Železnica sme napravo teh uredb zahtevati od pošiljačev in prejemnikov.

(5) Železnica mora železniške vozove, v katerih so se prevažali nakladi snovi številke 1, 2, 3 in 7 v gorem stanju ali nakladi snovi številke 8, po vsakokratni rabi osnažiti (razkužiti), kakor je predpisano za odstranjevanje kužnin ob prevažanju živine po železnicah. Z razkuževanjem se morajo popolnoma odstraniti kužnine, ki se morda držé voz. Izvzeti od tega so samo taki vozovi, ki so določeni in se porabljajo edino za prevažanje takih

snovi. Stroške razkuževanja mora povrniti pošiljač ali prejemnik.

(6) Ako se širi zopern duh na prevozu, sme železnica dati snovi obravnavati vsak čas s pripravnimi pomočki, da se odstrani duh, in to na stroške pošiljača ali prejemnika.

(7) Snovi številk 3 in 4 se smejo prevažati v kritih vozovih. Prepovedano je jih nakladati skupaj z živili in užalnimi stvarmi. Za prevažanje hišnih smeti je uporabljati posebno urejene vozove, ki branijo, da se ne razprašijo, ali nepropustne, odprte vozove s pokrovi, ki se dobro zapirajo. Snovi številk 1, 2, 5, 6, 7 in 8 se morajo prevažati v odprtih vozovih.

(8) Prazne shranke in vračajoča se pogrinjala voz morajo biti popolnoma osnažena in obravnavana s pripravnimi razkužili tako, da ne širijo duha po gnilobi. V voznom listu je treba opozoriti na njihovo prejšnjo uporabo. Prevažati se morajo v odprtih vozovih.

(9) Snovi številke 10 se morajo prevažati v neprodušnih in nepropustnih železnih vozovih. Ti vozovi morajo imeti zaklopnice, ki branijo, da se ob previsokem tlaku razvijajočih se plinov ne raztrgajo stene voz. Vozove je razkuževati po predpisih odstavka (5) in sicer: takoj, ko so bili izpraznjeni, ako je izvirala njihova vsebina od živali, ki so imele govejo kugo, črtnico, steklost, smrkavost ali kužno bolezen na gobcu in parkljih, drugače pa vsake štiri tedne.

Posebni predpisi za prevažanje pogojno pripuščenih predmetov po električno obratovanih železnicah z vrhnjim dovodom toka, pri katerih ni s posebnimi pripravami narejeno neškodljivo, če se pretrga vrhnji vod.

(1) Ako se gorljive tekočine pod III prevažajo v vozovih s kotli (bassini), je treba nad vozom

narediti močen obrambni krov iz lesa ali kake druge osamujoče snovi, ki brani, da kaka dovodna žica, ki je pala na nje, ne prenese toka na kovinske dele voza.

(2) Kadar se prevažajo svetilni plin, masteni in mešani plin ter vodni plin (I a, 3), tekoči plini pod I a, 5, klorov metilj in klorov etilj (I a, 6), cinkov etilj (II 4), gorljive tekočine (III številke 1 do 8), trpentinovo olje ter absolutni alkohol in vinski cvet (III številka 9), je treba narediti nad odprtim vozom močne obrambne krove iz lesa ali kake druge osamujoče snovi, ki branijo, da jih ne užgé dovodna žica, ki pade na nje. Obrambni krovi ne smejo ovirati prostega pristopa zraka k blagu.

(3) Gorljive tekočine (III) se ne smejo prevažati v vozovih ali v oddelkih voz, v katerih so obratu služeči električni aparati, kakor tok dovajajoči elektromotorji ali generatorji, transformatorji, ploče za blisk, oporniki, zavarovala, elektromagnetiške zavornice, kurilni aparati. Pripuščene so žarnice, ki so vdelane v posebne močne obrambne zvonce iz stekla in kojih iztikalniki in zavarovala so izven voz ali oddelkov voz; nadalje so dovoljeni osamljeni žicovodi, ki so dobro zavarovani zoper mehanskiške poškodbe.

(4) Predmeti pod I a, 1. in 2. skupina, ter pod I b, 2. skupina, ki so nevarni, da razpočijo, se ne smejo prevažati v vozovih, v katerih so tok dovajajoči ali pod napetostjo stoječi električni vodi ali aparati, torej tudi ne v vozovih, ki so električno razsvetljeni.

Sklepno določilo.

Do časa, ki ga avstrijska in ogrska vlada še nannanita nemški vladi, se pripuščajo poleg posod, narejenih in preskušanih po določilih v oddelku I a, B in C, tudi posode, ki ustrezajo predpisom v št. XLIV, XLIV b in XLV priloge 1 k Mednarodnemu dogovoru o tovrnem prometu po železnicah.

